

Ovenalt i disse Amt er Hartkornets Fremgang mindre end Antallets, saa den almindelige Forstydning henimod de mindre Huslodder ogsaa viser sig gennem disse Tal. Samme Resultat kommer man til ved Betragtning af de 4 Amt (Maribo, Vejle, Tisted og Svendborg), hvor Antallet af Huse med Jord har været aftagende siden 1885, idet Hartkornet i disse Amt har været i endnu stærkere Nedgang.

I ikke mindre end 9 Amt har Husenes tilliggende Hartkorn været i Nedgang det sidste Aaar, nemlig i

Maribo Amt med 13 pCt.
Tisted — 7 —
Vejle — 6 —
Randers — 4 —

Svendborg Amt med 3 pCt.
Præsto — 2 —
Odense — 2 —
Sorsø — 1 —

samt i Ringkøbing Amt, hvor Nedgangen dog har været heist ubetydelig. I disse 9 Amt er det altsaa klart, at den foran omtalte Inddragning af Jord fra Husene har berøvet Husmandsklassen mere Hartkorn, end der er tilført den ved Oprettelsen af ny Huse; og da Nedgangen i Hartkornet her er saa stor, at Resultatet for hele Landet bliver en — omend temmelig svag — Nedgang i Husenes tilliggende Hartkorn, kan man i det hele og store sige, at den foran omtalte Inddragning af Jord fra Husene ikke fuldt ud er bleven opvejet ved Udlægning af ny Husmandslodder; Tilgangen har vel været flere Gange større end Afgangen, naar Tælen er om Antallet, men naar der tales om Hartkornet, er det klart, at Gaardene i det sidste Aaar ikke have afgivet saa meget Hartkorn til, som de have indbraget fra Husene.

Fra 1885—1895 er Antallet af jordløse Huse stigende i følgende 6 Amt — med vedføjet Procent:

Tisted Amt 52 pCt.
Ribe — 17 —
Præsto — 9 —

Biborg Amt 8 pCt.
Narhøus — 6 —
Holbæk — 2 —

i alle andre Amt er Antallet af jordløse Huse nedadgaaende — mest paa følgende Steder:

Svendborg Amt 35 pCt.
Randers — 30 —
Nalborg — 21 —

Hjørring Amt 18 pCt.
Vejle — 15 —
Ringkøbing — 13 —

Disse Forstydninger i Husenes Antal og Størrelse, staa aabenbart i Forbindelse med flere af de Gjendommeligheder, der ere paaviste ud fra de fra Sogneraadene indhentede Oplysninger.*) Undersøgelserne af Forstydningerne i de 6 Grupper af Kommuner (IV—VI, VIII, XIII og XVII), hvor det fornemmelig er Bønseligheden ved at komme i Besiddelse af Jord til Huslodder, der har fremkaldt Ønsket om den paatænkte Foranstaltning Gennemførelse, godt gøre nemlig, at der i den senere Tid er dannet særlig saa ny Huslodder paa disse Egne; 1873 til 1885 steg Antallet af Huslodder i Landet som Helhed betragtet med 15 pCt. — i de 6 Grupper var Stigningen derimod kun 8 pCt.; i Modsetning hertil steg Antallet af jordløse Huse i de 6 Grupper i Tidsrummet 1873—85 med 44 pCt., medens det tilsvarende Tal for Landet i Almindelighed kun var 13 pCt. I Aaret 1885—95 ere Forstydningerne i de 6 Grupper mere vækkende efter Landets forstellige Egne, og det er nu mere de nydannede Huslodders Størrelse end deres Antal, der vise sig ringere i de 6 Grupper end for Landet i Almindelighed, og det synes derfor, som om Bønseligheden ved Erhvervelsen af Huslodder ikke længere er saa stor som i de for Landbruget gode Tider for 15 à 20 Aar siden.

I de 7 Grupper af Kommuner (II, XV og XVIII—XXII), hvor det i Hovedsagen er Mangelen paa Arbejdskraft, der har fremkaldt Ønsket om, at der aabnes lettere Adgang til Erhvervelsen af en lille Jordlod, har Udviklingen i den senere Tid været noget forfællig. I de første Grupper viser Mangelen paa tilstrækkelig Arbejdskraft en Tendens til at afhjælpe sig selv, idet der her i den sidste halve Snes Aar er blevet oprettet langt flere smaa, ny Huslodder, end man efter de paagældende Egenes Forhold i Almindelighed kunde have ventet; — hermed er dog ikke sagt, at Mangelen paa Arbejdskraft paa disse Steder efterhaanden vil forsvinde, thi en stadig mere intensiv Drift vil maaske forøge Kravet paa Arbejdere i stærkere Grad, end den store Udlægning af smaa Huslodder for-

*) De følgende Meddelelser stutte sig hovedsagelig til et endnu ikke offentliggjort Materiale, der af Direktøren for Statens Statistiske Bureau, Dr. Marcus Rubin, velvilligt er stillet til Landbokommissionens Raadighed; (sfbv. eventuel Statistisk Tabelværk, Fjerde Række, Nr. C. Nr. 9).